

AGATA TESTAR:

Titta på sport

Allas reporter Agata har aldrig förstått meningen med sport. Bandyfantasterna Bandy-Gunilla 1 och Bandy-Gunilla 2 lockar med henne på en spännande match. Stämningen är på topp – och Agata kämpar för att bli kär...

AGATA GARPENLIND CRONQVIST FOTO: PETER COHN

Ordlista

Bandy Bollsport, lagsport, vintersport på skridskor, utövas sedan slutet av 1800-talet i England. Kallas också Vinterns fotboll och Leken med det lackröda nystanet, är störst i Sverige, Norge, Finland, Ryssland och Kazakstan. Fram till 70-talet spelade damerna i kjol. Sverige har vunnit bandy-VM

för både damer och herrar. Ingen kroppskontakt som i ishockey.

Bandyportfölj

Ett inslag i svensk bandys supporterkultur sedan 50-talet. En portfölj med en termos innehållande varm dryck, som glögg eller kaffe, ofta spetsad med alkohol. Trots att

väskorna ofta har innehållit alkohol har de accepterats på läktarna. I samband med att arenorna fått serveringstillstånd har de börjat förbjudas.

Jan-Erik Göthlin med äkta bandyportfölj.

Allas 08/16

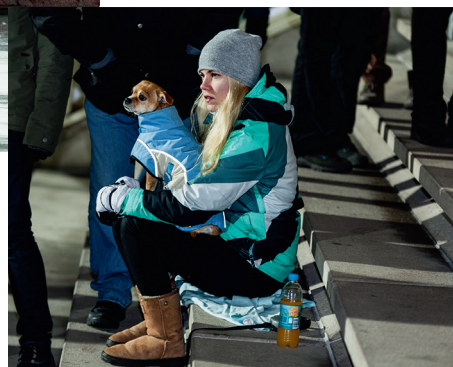
Deppigt värre, Hammarby signalerar för mål.

En kopp te värmer skönt.

Millan och Kajsa Holm, båda påpälsade.

Jag tittar aldrig på sport. Jamen, varför skulle jag göra det? Det vore lite som att titta på någon som tränar. Tycker jag nog. I stället för att träna själv. Stå där och glo utan den minsta passionsgnista i bröstet. Rent slöseri med tid, med liv, mitt liv.

Okej, någon enstaka gång, om jag råkar zappa in på något VM eller OS, det vill säga då eliternas elit gör sin grej. Då kan jag stanna till och titta lite, om det råder brist på annat just då. Och passionsbristen går visst i släkten också. När min son var sex ungefär frågade han allvarsamt, efter läst saga:

– Varför ska man titta på fotboll egentligen?

Mitt svar:

– Ingen aning faktiskt. Suss nu.

Samtidigt, jag ser ju hur sportfansen älskar det. Hur mycket njutning och tillfredsställelse det ger dem att kolla på sport. Hur de uppslukas av stunden. Det ser onekligen härligt ut att brinna så. Och befinna sig helt i nuet för en stund. Ja, jag är inte den som är den. Jag vill också prova.

Uppgiften att omvända mig får Bandy-Gunilla 1 (Nils-son) och Bandy-Gunilla 2

(Ekfjord) och deras entourage, hängivna bandyälskare som aldrig missar en match. Deras lag, och från och med nu även mitt tydligen, är Uppsalas stolthet: Sirius, ett lag som det har gått så där för just nu.

Det börjar ju bra. På telefon med min ciceron Bandy-Gunilla 1 får jag veta att jag ska infinna mig på Sirius-supportrarnas upptaktstillhåll, puben Sjuhelvevet Gluggar, vid 16-snåret en kylig fredag. Jag försöker, och det är väl ett symptom på min motvilja, förhandla om tiden.

– Är det inte lite väl tidigt, när matchen börjar först klockan 19.00? Kanske kan jag dyka upp lite senare? (Eller inte alls...? Kanske...?) När kan man dyka upp senast senast?

Infinner mig på den ångande puben som en plikttrogen militär. Klädd i överlevnadsdräkt à la Michelin. Att titta på bandy kan vara Sibirienkallt. Möts av Gunillorna & co, leenden, skratt och varma ord. De säger att det är en ovanligt mild kväll. Kyla? Då skulle jag varit med när... Jag känner mig oändligt välkom-

men in i gänget. Lite öl, lite champagne, bandysnack och så ikläs jag en Siriushalsduk och min mössa byts snabbt ut mot en värdig Siriusmössa.

Dags att tåga mot kvällens epicentrum, dit alla vägar tycks bära, längs med Fyrisån. Det är vi och hundratals andra förväntansfulla. Sirius ska möta Stockholmslaget Hammarby, som de nyss vunnit mot. Så hoppet i Uppsala är på topp. Och allt är lugnt. Bandy-supportrar är inga bråkstakar, av tradition. Gunillorna & co är i alla fall väldigt lugna och o-aggressiva. Och väldigt fina.

På arenan. Okej, jag känner dallret i luften så fort vi passerar grindarna till Studenternas Idrottsplats, "Studan", som också jag från och med nu kallar den. På själva arenan är det nästan dagsljus i det starka strålkastarljuset. Glada människor, tjejer, killar, barn, hundar. Mycket

folk, men inte för mycket. Och där är isen! (utropar imponerad skåning på läktaren som för att visa att man har koll).

Tjoho! Så är vi igång! Humoret på topp på vår läktare. Det går bra nu. 1-1! Efter tolv minuter! Tjolahopp!

Fasen vad de kan åka där nere på den väldigt hala isen! Det är jag allra mest fascinerad av. Fast vore det egentligen inte ännu roligare om spelarna åkte mer som Bambi på isen. Funderar jag initierat.

Hejaramsor och utrop: "Kämpa på! Svart o blå!"

Gunillorna & co har oändligt med tålmod med en ofrälst, de förklarar allt. Mycket. Sakta. Ändå lyckas jag få in en tiopoängsfråga. Okej. Jag råkade. Fråga var pucken* är. Eftersom det går snabbt. Jag råkar visst också kalla sporten vi tittar på för ishockey. En gång bara.

45 minuter. VI LEDER MED 2-1!!! Jag erkänner, rätt kul är det, att det är så.

Forts på nästa sida ►►►

Två unga Hammarbysupportrar.

Supporter Ett fan, en person som stödjer ett idrottslag.

Motgångssupporter Supporter som passionerat och med stolthet stödjer sitt lag och går på matcher oavsett hur det gått för laget tidigare under säsongen och oavsett väder.

Medgångssupporter Supporter som sviker sitt lag när det går sämre.

Allas 08/16 www.allas.se

Ultras Supportergrupper som med total hängivenhet lever ut sin passion för sin klubb.

Huliganfirma

En grupp som utövar huliganism i en idrottsklubbs namn.

Babyfirma

De yngre huliganerna.

Tifo Supportrar som hyllar sitt lag genom olika läktararrangemang.

Läs mer på: www.svenskbandy.se, www.siriusbandy.se.

Titta på sport

Det låter ju som kärlek
Ur Siriussången...

...Om några år så kan det hända
att vi främst bland klubbar stå.
Då vår äras sol vi tända,
aldrig skall den slockna få.
Namnet Sirius skall då klinga,
likt ett klockrent starkt ackord,
och vi segern till oss tvinga
med att slå i allt rekord!

Av Daniel Lindskoog (1910)

Forts från föreg sida

I pausen är det varmkorv som gäller. Jag har med mig en termos med varmt te. Supportrarna köper halsdukar, mössor, känner på kvaliteten som tygköpare på en basar vid sidenvägen, diskuterar ny design. Sirius-design.

Andra halvlek. Määä...? Vad är det som händer? Plöts-

ligt står det 2-5. Hammarby håller på att vinna. Nu börjar det kännas kallt. Jag går upp till hejaklackens hörna för att hjälpa dem lite. Försöker elda på mig själv, tända den där

brasan, som de har. Försöker känna Sirius-kärlek, trots motgång.

Fast nu börjar jag längta hem. Sedan går siffertavlan sönder. Eller är det ett sabotage? Jag tror det slutar med 2-8. Inte helt säker faktiskt. Och tvåan. Ja. Den är vår.

En snopen men tapper supporterskara beger sig tillbaka längs ån. Mina Gunillor ska in på Sjuhelvetes Gluggar och slicka sår. Jag fryser och

Agata mitt i hejaklacken.

vill hem. För i mitt bröst brinner tyvärr ingen brasa som jag kan värma mig på. Ån.

Slutsatser. Tja, titta på sport... jag vet inte, jag. Visst, jag förstår allt det där om gemenskap, vänner med samma intresse. Men, att det skulle kunna övertyga mig om att ge mig ut i kylan? Räcker det inte med att man ses på puben, ba?

Och jag har svårt att förstå det där med den där passionen. Jag försökte verkligen. Stod ju till och med med hejaklacken Västra sidan och skrek. Och så den där frasen jag hörde så många gånger under kvällen, som jag inte helt greppar. Fansen pratar om fanskapet och säger: "Du förstår, det är kärleken till ett lag..." Men jag fattar inte vad det betyder. Jag menar, spelare byts ju ut med jämna mellanrum. Vad är det för en kärlek? Vad exakt är det för något man är kär i? Kanske måste jag öva mer på det här. Men Gunillorna & co var några oerhört trevliga prickar att få umgås med en hel kväll. Tack för den fina bekantskapen. ■

** Bandy spelas med boll och inte puck.*

BRA FÖR HÄLSAN

Forskning visar att det kan vara bra för dig att titta på sport. Och som alltid; måttfullhet rekommenderas.

- **Neurologiskt.** Man tränar hjärnan.
- **Motverkar depression.**

Människor som engagerar sig i en sport är mindre deprimerade än de oengagerade, visar forskning från Kansasuniversitetet. Samhörigheten bidrar här också.

- **Förlänger livet.** Människor som har ett starkt socialt nätverk, till exempel baserat på sport, lever längre,

visar en undersökning från universitetet i Chicago.

- **Gå ner i vikt.** Genom att rörelse och sport är på hjärnan. Dessutom visade en engelsk undersökning att viktnedgången blev större om man tränade i kläder med sitt lags färger och emblem.

- **Socialt.** När man ser på sport i grupp, live eller på krogen varvas perioder av socialt utbyte med perioder av inten-

Uppvärmning på puben inför bandymatchen. Bra för hälsan!

sivt fokus då. Forskning visar att par som tittar på sport tillsammans har en starkare relation.

Varför vill du stå här och frysa?

Jaha, och varför vill man då stå här vid rinken och glo och frysa och följa en röd boll med blicken?

Gunilla Ekfjord (Bandy-Gunilla 2), pensionär, Uppsala:
–För att det är helt underbart, man kastas mellan hopp och förtvivlan. Man växer in i det. På matchdagar, redan när man vaknar på morgonen, vet man vad man gör på kvällen. Såg du?! Just det där att de hittar varandra. Det är så fantastiskt, att de vet vad som händer bakom ryggen fast de inte ser det. Och fort går det!

Gunilla Nilsson (Bandy-Gunilla 1), 69, pensionär, Uppsala:
–Man följer ju med sitt gäng och man har vänner här som man träffar runt sporten. Gemenskapen och spänningen.

Marianne Gustavsson, 67, pensionär, Uppsala:
–Sirius är stans stolthet, klart man

vill vara här. Och idrott är nummer ett. Och så är jag uppväxt med bandy. Min pappa spelade bandy på sjöis och så fick vi barn följa med. Mycket bandy i min familj: man, bror och så skulle jag själv ha spelat bandy men då blev jag gravid.

Anita Eriksson, 53, skolintendent, Uppsala:
–Åaaa... varför vill man glo på det...? Det är nog spänningen. Adrenalin. Gemenskapen. Har nog att göra med vad man har med sig från sin uppväxt.

Katarina Lif Pikas, 49, kommunikatör, Uppsala:
–Det är tävling, det är kärleken till ett lag. Det är passion, liksom.

Marie Ekh, 44, koordinator, Stockholm:
–För att det är så himla, himla kul! Man får vara glad och man får vara ledsen, får uppleva berg och dalar.

Titta på sport på jobbet

Var tionde skulle riskera jobbet för det, visar en undersökning gjord av rekryteringsföretaget Monster (2012).

Monster frågade sina besökare om de brukar titta på sport under arbetstid. De fick 3 687 svar från olika länder. Resultatet blev:

7 procent.

Ja, men jag gör det utan att min chef ser det.

11 procent.

Ja, min chef låter oss titta eftersom det är ett tillfälle att ha roligt.

57 procent.

Nej, jag är inte intresserad.

25 procent.

Nej, eftersom det inte är tillåtet.

Enligt James Purdy, Monsters karriärexpert, kan tillfällena då man får njuta av, eller disku-

tera, sportevenemang – särskilt de internationella – bidra till att sammanföra kollegor och stärka moralen. Dock understryker han att det är viktigt att komma ihåg att inte alla är intresserade av sport.

Det allvarsamma spelet

Sport må vara en lek, men det är en lek på allvar, inte bara för spelarna, utan också för supportrarna.

Varför? Forskningen har underat. Och kommit fram till att följande spelar roll.

Identitet. Att vara delaktig i ett lags med- och motgångar ger identitet. "Vi gjorde mål."

Självkänsla

och självförtroende. När "mitt" lag vinner boostas självförtroendet och självkänslan för supportrarna. Den goda känslan spiller över till andra områden i livet. Men när det går dåligt för "mitt" lag, färgar det också av sig. Forskning visar att när ett sportfan tittar på en match aktiveras samma områden i hjärnan som det gör på spelarna. Minus den fysiska ansträngningen.

Verklighetsflykt.

Att vara sportsupporter är ett sätt att släppa vardagen för en stund. Och att släppa sociala regler och till exempel ge sig hän i hejklackens sånger. Forskare menar att rötterna finns att söka till stamsamhället. Atleterna är vår tids krigare, som krigar i ett organiserat krig, för vår stam.

Eustress (Eufori + stress).

Att titta på sport frammanar både eufori och stress. En studie har visat att testosteronnivåerna hos manliga supportrar stiger vid vinst och sjunker dramatiskt vid förlust. Vissa forskare menar att eustress är ett allvarligt beroende, som kan jämföras med andra beroenden.

Tillhörighet.

Att vara supporter ger en känsla av tillhörighet och acceptans som inte alltid är så lätt att finna inom livets andra områden. Sport kan fylla ett tomrum.

